(19) A (11) 65321 (13) UA

(98) пр. Комсомольський, буд. 28, кв. 12, м.Донецьк, 83000
(85) null
(74) Русаленко Людміла Валентинівна, (UA)
(45) [2004-03-15]
(43) null
(24) 2004-03-15
(22) 2003-07-09
(12) null
(21) 2003076422
(46) 2004-03-15

(86)
(30)
(54) ЗАСІБ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ УРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ ВІРУСНОЇ ПРИРОДИ СРЕДСТВО ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ПОРАЖЕНИЯ СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ РОТОВОЙ ПОЛОСТИ ВИРУСНОЙ ПРИРОДЫ COMPOSITION FOR TREATING VIRAL LESIONS OF ORAL MUCOSA
(56)
(71)
(72) UA Хоружа Ритта Юхимівна UA Хоружа Рита Юхимовна UA Khoruzha Rytta Yukhymivna UA Чайковська Ілона Владиславівна UA Чайковская Илона Владиславовна UA Chaikovska Ilona Vladyslavivna UA Хоружий Михайло Євгенович UA Хоружий Михаил Евгеньевич UA Khoruzhyi Mykhailo Yevhenovych UA Хоружий Євген Григорович UA Хоружий Евгений Григорьевич UA Khoruzhyi Yevhen Hryhorovych
(73) UA Хоружа Ритта Юхимівна UA Хоружа Рита Юхимовна UA Khoruzha Rytta Yukhymivna

Средство для лечения поражения слизистой оболочки ротовой полости вирусной природы включает этиловый спирт, диэтиловый эфир, прополис. Дополнительно в состав средства входит эпиген, виброцил, эфирные масла зверобоя, мирры, герани, розового дерева, лаванды, корицы и чабреца.

Засіб для лікування ураження слизової оболонки ротової порожнини вірусної природи передбачає етиловий спирт, діетиловий етер, прополіс. Додатково включає епіген, віброцил, етерові олії звіробою, мирри, герані, трояндового дерева, лаванди, кориці та чебрецю.

The composition for treating the viral lesions of the oral mucosa comprises ethanol, diethyl ether, propolis, Epigen, Vibrocil and the essential oils from the following plants: St. John's wort, myrrh, pelargonium, rose-wood, lavender, cinnamon, and thyme.

Засіб для лікування ураження слизової оболонки ротової порожнини вірусної природи, який включає етиловий спирт, діетиловий етер, прополіс, який **відрізняється** тим, що додатково включає епіген, віброцил, етерові олії звіробою, мирри, герані, трояндового дерева, лаванди, кориці та чебрецю в такому співвідношенні компонентів, мас. %:

спирт етиловий	30,0-32,0
етер діетиловий	20,0-23,0
прополіс	33,0-35,0
епіген	2,5-2,0
віброцил	2,5-2,0
етерова олія звіробою	2,0-1,0
етерова олія мирри	2,0-1,0
етерова олія герані	2,0 - 1,0
етерова олія трояндового дерева	1,0-0,5
етерова олія кориці	2,0-1,0
етерова олія лаванди	1,0-0,5
етерова олія чебрецю	2,0-1,0.

Винахід належить в цілому до медицини, а саме, конкретно до розділу терапевтичної стоматології, присвячений клініці, діагностиці та лікуванню захворювань слизової оболонки і може бути використаний для терапії уражень слизової оболонки ротової порожнини вірусної природи.

Відомий засіб для лікування вірусного ураження слизової оболонки ротової порожнини [1. Марченко А.И., Кононович Е.Ф., Солнцева ТА. Фармакотерапия в стоматологии. - К.: Здоров'я, 1986. -С.147-148], який включає і госсіпол у вигляді 0,1% розчину чи 3% лініменту, які виробляють з бавовнику.

Недоліком відомого засобу є те, що госсіпол на фоні вірусної колонізації змінюються властивості інших мікроорганізмів, що беруть участь у розвитку запального процесу слизової оболонки ротової порожнини, а антимікробні властивості зазначеного препарату виявляються недостатньою мірою відносно грампозитивних бактерій та патогенних найпростіших (вони активізуються на покрівних тканинах). Крім того, з роками зменшується і терапевтична ефективність цього препарату, або зовсім не спостерігається його лікарська дія навіть відносно вірусів.

Найбільш близьким за технічною сутністю засібу, який з'являється, є засіб для лікування вірусного ураження слизової оболонки [2. Х. Куріян у книзі Грохольского А.П., Кодоли Н.А., Бургонського В.Г., Чайковського Ю.Б. Нетрадиционные методы лечения в стоматологии. - К.: Здоров'я, 1995. -С.173-174], який включає стомапін, здобутий шляхом заміни антибіотіка рондоміцину на метиленовий синій.

До складу цієї композиції, крім бавовника, також входить прополіс, спирт етиловий, етер діетиловий, маточне молочко, мед бджолиний, риб'ячий жир.

Недоліком цього засобу є те, що він використовується для лікування вірусних ушкоджень слизової оболонки ротової порожнини, але йому бракує як вираженої антимікробної, так і антивірусної дії. В процесі використання цього методу у хворих може розвинутися алергічна реакція на компоненти бджолівництва: бджолиний мед та маточне молочко; а риб'ячий жир, який можна одержати із свіжої печінки тріскових риб, зовсім знято з виробництва.

В основу винаходу покладено завдання створити засіб для лікування вірусних ушкоджень слизової оболонки ротової порожнини вірусної природи, який включає спирт етиловий, етер діетиловий, прополіс, додатково містить епіген, віброцил і декілька етерових олій: із звіробою (заячого кривця), мирри, герані, трояндового дерева, кориці, лаванди, чебрецю, що дає можливість водночас усунути біль на тривалий термін, стримати размножения вірусної та бактеріальної флори, що ускладнює клінічну картину захворювання, прискорити репаративні процеси, зменшити ризик виникнення алергійних реакцій.

Складові засобу у такому співвідношенні, мас. %.:

Спирт етиловий	30,0-32,0
Етер діетиловий	20,0-23,0
Прополіс	33,0-35,0
Епіген	2,5-2,0
Віброцил	2,5-2,0
Етерова олія із звіробою	2,0-1,0
Етерова олія із мирри	2,0-1,0
Етерова олія із герані	2,0-1,0
Етерова олія із трояндового дерева	1,0-0,5
Етерова олія із кориці	2,0-1,0
Етерова олія із лаванди	1,0-0,5
Етерова олія із чебрецю	2,0-1,0

Склад готують у два етапи.

По-перше, прополіс в кількості 33,0-35,0мас. %, попередньо здрібнений, заливають гарячим 70% етиловим спиртом 30,0-32,0мас. % і додають 20,0-23,0мас. % діетилового етеру (pro narcosi). Посуд, в який вміщують цю суміш, має бути зі щільно прилягаючою кришкою. Для розчинення і настоювання прополісу потрібно 7-10 днів. Однак суміш не просто настоюють протягом декілька діб, неодноразово збовтуючи. Потім одержаний субстрат проціджують або через аркуш паперу, або через декілька шарів марлі. В одержаний фільтрат додають епіген 2,5-2,0мас. %, вводять віброцил 2,5-2,0мас. %, етерові олії зі звіробою 2,0-1,0мас. %, мирри 2,0-1,0мас. %, герані 2,0-1,мас. %, трояндового дерева 1,0-0,5мас. %, кориці 2,0-1,0мас. %, лаванди 1,0-0,5мас. %, чебрецю 2,0-1,0мас. %. Одержаний кінцевий продукт ретельно перемішується до повного розчинення і зберігається у прохолодному місці (до двох років) в посуді зі щільно прилеглою кришечкою.

Показання до застосування цієї лікарської композиції - гострий герпетичний стоматит, хронічний рецидивуючий афтозний стоматит, оперізуючий лишай та ін.

Лікарська композиція в запропонованому складі впливає на зрослу кількісно вірусну флору і якісно змінену слизову оболонку ротової порожнини (гіперемія, пухирчики, ерозії, афти), окрім спирту етилового 30,0-32,0мас. %, етеру діетилового 20,0-23,0мас. % і прополісу 33,0-35,0мас. %, відповідно до первинного пропису, додатково містить антивірусний засіб - препарат епіген - 2,5-2,0мас. %, наділений широким спектром антивірусної дії (він активний відносно різних штамів вірусів: Herpes simplex (HSV) і Varicella zoster (HZV)). В якості засобу, блокуючого гістамінові H_1-рецептори, а також як симпатоміметик ми використовуємо віброцил 2,0-2,5мас. % (цей препарат привертає нашу увагу як протиалергійний засіб зі судинозвужувальною дією). Із фітопрепаратів застосували декілька складових - етерову олію із звіробою 2,0-1,0мас. %, яка посилює протизапалювальні властивості, прискорює процеси загоювання слизової оболонки порожнини рота, етерову олію з мирри 2,0-1,0мас. %, що у названій концентрації є надто сильним антисептиком, використовується не тільки для обробки ерозій та виразок на слизовій ротової порожнини, а й як засіб для зміцнення ясен (при гінгівітах виражена пухкість ясен тощо, тобто як препарат, застосовується для боротьби зі вторинними явищами - симптоматичної терапії). Вибір етерової олії герані 2,0-1,0мас. % обумовлений тією обставиною, що вона відома не тільки як противірусний засіб, а й препарат, використання якого усуває больовий синдром. Застосований нами препарат герані є добрим антисептиком з вираженою протинабряковою дією. Посилення противірусного ефекту вищеназваних лікарських речовин досягається за рахунок уведення в композицію етерової олії трояндового дерева 1,0-0,5мас. %. Окрім

зазначеної віроцидної дії, етерова олія трояндового дерева наділена і антибактеріальною та дезодоруючою властивостями, нормалізує обмінні процеси, а це, в свою чергу, прискорює загоювання покривної тканини. До лікарської композиції ми також увели етерову олію кориці 2,0-1,0мас. %, котра характеризується не тільки як противірусний засіб, а і як засіб - антисептик. З-поміж іншого, кориця зменшує кровоточивість, використовується як детоксикант. Доповнює цей досить представницький пропис етерова олія лаванди 1,0-0,5мас. %, спектр дії якої досить різноманітний і широкий: застосовують її як знеболюючий, антисептичний, протизапальний засіб, що купирує симптоми алергійної реакції, а також як дезодоруючий locus morbi. Слід акцентувати увагу на вельми значущому факті - лікувальні властивості лаванди реалізуються досить швидко. Довершує букет композиції етерова олія чебрецю 2,0-1,0мас. %, котра активно усуває гіперемію тканин, що уже саме по собі, безумовно, впливає на "розв'язання" запальної реакції за рахунок стану тонусу кровоносних судин.

Запропонований нами засіб для лікування ураження слизової оболонки ротової порожнини вірусної природи, більш ефективний у порівнянні з уже існуючим за рахунок того, що в якості вірусного препарату використано епіген і ряд фітопрепаратів. Епіген характеризується широким спектром дії, досить активний відносно різних штамів вірусів. Неабияке значення має те, що не спостерігається феномен звикання, тобто вірусна флора, обсіменяючи покривну тканину ротової порожнини, досить чутлива до дії авторського лікарського складу. Нами не помічено алергійних реакцій, що, на думку розробників, зумовлено уведенням до складу віброцилу. Етерова олія звіробою використована в декількох іпостасях: як гіпоалергений препарат, наділений також знеболюючою і протизапальною дією, сприяє прискореному загоюванню дефектів покриву - ерозій та виразок. Етерова олія мирри - один із найсильніших антисептиків - сприяє усуненню пухкості оброблюваних тканин, ізолюючи останні. Етерова олія герані чинить виражену противірусну дію, котра поєднується зі знеболюючим, проти набряковим ефектами, оскільки впливає на локальний кров- і лімфообіг, прискорює загоювання покривних тканин за рахунок інтенсифікації обмінних процесів.

Олійний екстракт герані також добрий антисептик, діє віроцидно, купирує біль. Етерова олія трояндового дерева - антибактеріальний та антивірусний засіб, котрий сприяє поліпшенню "екології" ротової порожнини (дезодорант) і нормалізації обміну речовин у тканинах.

Етеровій олії кориці, окрім антивірусних і антисептичних властивостей, притаманна ще й здатність зменшувати кровоточивість. Етерова олія лаванди діє багатовекторно: як знеболювач, як антисептик, як препарат для переривання деяких механізмів розвитку запальних захворювань та алергійної реакції. Дезодорує ротову порожнину.

Етерова олія чебрецю сприяє нормалізації проникності кровоносних судин і, як наслідок, зменшує гідратованість цих тканин, усуває їх гіперемію.

Наводимо конкретні приклади.

Приклад 1

Хвора Д., 17 років звернулася до лікаря - стоматолога зі скаргами на біль і печіння в порожнині рота, що підсилюються під час вживання їжі. Температура тіла 37,9°С. Хворіє 3 дні.

Об-но: на гіперемірованій слизовій оболонці губ, щік виявлено численні афти, покриті густим нальотом, оточені гіперемованим віночком, різко болючи при доторкненні. Підщелепні лімфовузли збільшені, дещо болючи, рухливі.

Згідно з розвитком клінічної картини було поставлено діагноз: гострий герпетичний афтозний стоматит.

Під час першого відвідування усі патологічні елементи були ретельно оброблені апробованою лікарською композицією, яка включала в себе спирт етиловий - 30,0мас. %, етер діетиловий - 20,0мас. %, прополіс - 33,0мас. %, епіген - 2,5мас. %, віброцил - 2,5мас. %, етерові олії звіробою 2,0мас. %, мирри - 2,0мас. %, герані - 2,0мас. %, трояндового дерева - 1,0мас. %, кориці - 2,0мас. %, лаванди - 1,0мас. % та чебрецю - 2,0мас. %. Після першого аплікаціювання одразу ж зменшилася інтенсивність болю, зникло відчуття печіння, гіперемовані ділянки дещо побліднілі, "стух" набряк. На другий день зникли нальоти. На четвертий день зникли афти як такі.

Медикаментозна терапія, що проводилася в поліклініці, підсилювалася призначенням препаратів (антигістамінових) для приймання вдома. На другий день температура тіла 37,2°С, через день вона нормалізувалася. Через 4 дні (4 сеанси) стан слизової оболонки ротової порожнини істотно змінився. Минув біль і відчуття печіння, слизова чиста, гіперемія і нальоти зникли, афти епітелізувалися. Рекомендовано завершити призначене лікування через 2 дні.

Приклад 2

Хвора В., 28 років звернулася до лікаря-пародонтолога зі скаргами на біль, пухирчасті висипання на червоній облямівці губ, підвищення температури тіла до 37,4°С. Хворіє 3 дні. На протязі декількох років подібні висипання з'являються періодично, особливо після переохолодження.

Об-но: на червоній облямівці губ декілька ерозій, покриті кірочками. Навколо ерозій - гіперемована облямівка. Доторкнення до елементів ураження викликає біль. Підщелепні лімфовузли збільшені, неболючі, рухливі.

Поставлено діагноз: хронічний рецидивуючий герпес.

Під час першого відвідування - зрошення і аплікація зробленою та апробованою лікарською композицією, склад якої представлений спиртом етиловим - 32,0мас. %, етером діетиловим - 23,0мас. %, прополісом - 35,0мас. %, епігеном - 2,0мас. %, віброцилом - 2,0мас. %, етеровими оліями звіробою - 1,0мас. %, мирри - 1,0мас. %, герані - 1,0мас. % трояндового дерева - 0,5мас. %, кориці - 1,0мас. %, лаванди - 0,5мас. %, чебрецю - 1,0мас. %.

Після першого відвідування біль зникла, трохи зменшилася набряклість, слизова зблідла. Повторне, воно ж останнє, зрошення і аплікаціювання запропонованим засобом. Призначення для виконання в домашніх умовах не включало заходи загального впливання.

Приклад 3

Пацієнтка С., 24 років, лікувалася у терапевта з приводу ГРВІ. У розпал вірусної інфекції з'явився біль у яснах, що підсилювався під час вживання їжі, чищення зубів, неприємний запах з рота.

Об-но: температура тіла 38,4°С. Пацієнтка блідна, слизова ясен яскраво-червоного кольору, набрякла. Ясенні сосочки зрізані через виразки, покриті грязно-сірим нальотом, болючі і кровоточать при доторкненні. Регіонарні лімфатичні вузли збільшені, болючі при пальпації, рухливі.

Діагноз: гострий виразково-некротичний гінгівіт (як наслідок ГРВІ).

Лікування: під аплікаційною анестезією видалено некротичний нальот, здійснено обробку авторською лікарською композицією locus morbi, до якої входить: спирт етиловий - 30,0мас. %, етер діетиловий - 20,0мас. %, прополіс - 33,0мас. %, епіген - 2,5мас. %, віброцил - 2,5мас. %, етерова олія звіробою 2,0мас. %, мирри - 2,0мас. %, герані - 2,0мас. %, трояндового дерева - 1,0мас. %, кориці - 2,0мас. %, лаванди - 1,0мас. % та чебрецю - 2,0мас. %.

Суб'єктивна картина зазнала значних змін, утративши характерну різкість: біль ущух після первинної обробки, значно зменшилася кровотечність. Надано рекомендації з догляду за ротовою порожниною. Активну терапію завершено через 3 дні.

Засіб для лікування був апробований на 24 пацієнтах - добровольцях. Нормалізація процесу відбувалася через 1-3 сеанси. При діагностиці більш тяжких випадків, коли водночас ураження зазнавала слизова оболонка ротової порожнини чи виявлялася виражена імунодепресія, термін лікування дещо подовжувався. Схема терапевтичних впливань ускладнювалася призначенням за показаннями протигарячкових засобів, антигістамінних препаратів per os, проведенням загальнозміцнюючої терапії тощо. Але в будь якому випадку, незважаючи на різні ступені тяжкості захворювання, хворі одразу відмічали полегшення, а ми, лікарі, фіксували вщухання болю, зникнення ерозій, афт і т.і., зменшення запальних явищ тощо.

Таким чином, використання засобу, що заявляється, для лікування вірусних уражень дозволяє:

по-перше, спростити медикаментозну обробку афт та ерозій, за рахунок 2-3 разового змащування лікарською композицією, що виконує водночас роль і лікувальної пов'язки (утворена тонка плівка зберігається декілька годин);

по-друге, знизити ризик виникнення алергійних реакцій (ця якість лікарської композиції пов'язана з уведенням препаратів, дезактивуючих ряд біологічно активних речовин (віброцил, етерова олія лаванди);

по-третє, уникнути не тільки передозування при зовнішньому застосуванні (в порівнянні з тими лікарськими формами, котрі готуються безпосередньо перед застосуванням); а також звикання до складових лікарської композиції;

по-четверте, запропонована лікарська композиція не потребує жорстких умов зберігання; тому термін зберігання досягає 2 років;

по-п'яте, достовірно зменшити як кількість відвідувань, так й тривалість лікування до 4-7 днів;

Літературні джерела:

1. Марченко А.И., Кононович Е.Ф., Солнцева Т.А. Фармакотерапия в стоматологии. - К.: Здоров'я, 1986. - С.147-148.

2. Х. Куріян у книзі Грохольского А.П., Кодоли Н.А., Бургонського В.Г., Чайковського Ю.Б. Нетрадиционные методы лечения в стоматологии. - К.: Здоров'я, 1995. -С.173-174.